

ТЕРМІНИ "КОМПЕТЕНЦІЯ" І "КОМПЕТЕНТНІСТЬ" У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ

У статті окреслено сутність термінів "компетенція" і "компетентність", проаналізовано роль цих понять у контексті професійної підготовки майбутніх учителів-філологів. У процесі дослідження встановлено, що компетентність – комплекс професійних знань, предметних навичок, умінь зі спеціальності, мотивація професійно діяти, досвід, способи мислення, цінності, ставлення, спрямовані не тільки на реалізацію поставленої мети, але й на власну її постановку та вирішення висунутих завдань у сфері професійної діяльності, вміння її планувати та удосконалювати, а компетенція – сукупність взаємопов'язаних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності), які формуються відповідно до певних предметів і процесів, забезпечують можливість виконувати поставлені завдання і досягати мети в професійній діяльності.

Ключові слова: професійна підготовка, компетентність, компетенція, кваліфікація, професійні якості, компетентнісний підхід, мега-рівень, властивість, кредитно-модульна система.

Постановка проблеми. Сучасний розвиток інформаційного суспільства висуває нові вимоги до кваліфікації та якості підготовки майбутніх фахівців. Головним завданням освітньої системи є не тільки навчання особистості, а й її становлення, формування, розвиток та саморозвиток. Як зазначає К. Віаніс-Трофименко, це є докорінною необхідністю, адже внаслідок технократичного перевороту загострилося питання професійної некомпетентності.

У концепції Болонського процесу зазначається, що впровадження і застосування термінів "компетентність" або "компетенція" як цільової установки вищого навчального закладу сприятиме переходу від суто академічних критеріїв оцінювання до системного аналізу високопрофесійної і соціальної підготовки випускників вищих навчальних закладів. Це зрушення означає трансформацію системи вищої освіти у напрямі більшої адаптації до світу праці в довгостроковій перспективі, а також до освоєння освіти впродовж усього життя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на велику кількість наукових праць, у яких досліджується компетентність філологів і лінгвістів (С. Бондар, Г. Гавришак, І. Зимня, С. Клепко, Я. Кодлюк, О. Леонтєв, М. Лук'янова, І. Матійків, Є. Павлютенков, В. Сидоренко, Г. Топольницька), на сучасному етапі розвитку педагогічної науки й лінгводидактики відсутнє чітке визначення термінів "компетенція" і "компетентність" у контексті професійної підготовки майбутніх учителів-філологів".

У психолого-педагогічній літературі (О. Антонова, А. Вербицький, Н. Бібік, І. Зимня, І. Єрмаков, Т. Кравченко, Н. Кузьміна, В. Луговий, А. Маркова, Л. Мітіна, Н. Ничкало, О. Овчарук, О. Пометун, Дж. Равен, Г. Селевко, А. Хуторський та ін.) немає єдності щодо тлумачення термінів "компетентність" і "компетенція", до того ж в одних джерелах їх ототожнюють, у других надають різного значення, у третіх – вбачають у цих поняттях інтеграцію їх змісту, що вказує на різномірний і системний характер зазначених понять.

Мета статті – окреслити сутність термінів "компетенція" і "компетентність", проаналізувати роль цих понять у контексті професійної підготовки майбутніх учителів-філологів.

Виклад основного матеріалу. Останнім часом навколо терміна "компетентність" виникла широка дискусія серед країн-учасників Організації економічного співробітництва та розвитку (OECD), Міжнародної організації праці. Програма ставить акценти, наголошуючи, що ключові компетентності (key competencies) дають можливість особистості ефективно брати участь у багатьох соціальних проектах, роблять внесок у розвиток якості суспільства та особистого успіху, отже, можуть застосовуватися у багатьох життєвих сферах.

Глибокі зміни в сучасному соціумі вимагають нових концептуальних засад підготовки педагогічних кадрів, розвитку їхніх особистісних та професійних якостей, підвищення інтелектуального рівня, формування компетентності. Як показує зарубіжний досвід, одним із шляхів координації змісту освіти та технологій навчання із сучасними потребами є реалізація компетентнісного підходу до підготовки фахівців, що дозволяє узгодити якість вітчизняної освіти з європейською. У зв'язку з цим здобуті у процесі підготовки вчителів-філологів знання, вміння та навички потрібно розглядати з точки зору кінцевого освітнього результату – формування їх компетентностей.

На думку експертів Ради Європи, поняття компетентність включає комплекс знань, навичок, цінностей, відношень, спроможність особистості сприймати та відповідати на індивідуальні та соціальні потреби [1: 6].

Серед чисельних визначень поняття "компетентність" перевага надається загальновизнаним дефініціям, зокрема, компетентність – здатність застосовувати набуті у процесі учіння знання й вміння в різних ситуаціях (Освітня комісія Ради Європи), поєднання знань, умінь, цінностей і ставлень, застосованих у повсякденні (ЮНЕСКО), спроможність кваліфіковано провадити діяльність, виконувати завдання або роботу (Міжнародний департамент стандартів), здатність успішно задовольняти індивідуальні та соціальні потреби, діяти й виконувати поставлені завдання (програма "DeSeCo", 1997).

У "Стратегії модернізації змісту загальної освіти" (2001) зазначено, що компетентність є ключовим, своєрідним "вузловим" поняттям, оскільки воно, по-перше, поєднує інтелектуальний і навичковий складники освіти; по-друге, у понятті компетентності закладено ідеологію інтерпретації змісту освіти "від результату"; по-третє, ключова компетентність є інтегративною за природою, оскільки вона містить низку однорідних чи близьких умінь і знань, що належать до широких сфер культури та діяльності.

Компетентність, як вважає О. Пометун, – це досвідченість у певній галузі, якомусь питанні; повноважність, повноправність у розв'язанні відповідної справи; поінформованість, обізнаність; авторитетність; коло повноважень (прав і обов'язків) певного органу чи посадової особи, установлених статусом (або іншими положеннями) установи, закладу [2: 56].

Саме компетентність є індикатором, який дозволяє визначити готовність учнів чи випускників вузу до подальшого особистого розвитку й активної участі в житті суспільства, орієнтуватись у сучасному інформаційному просторі, швидкоплинному розвитку ринку праці.

У процесі дослідження встановлено, що лінгвісти частіше говорять про відповідну компетентність, яка належить мовній особистості; психологи розглядають компетентність як психологічне новоутворення особистості. У дослідженні ми будемо використовувати термін "професійна компетентність", враховуючи й інші підходи до визначення поняття "компетентність", оскільки йдеться про формування професійної компетентності майбутніх учителів-філологів.

Як вважають С. Бондар, А. Хуторський, В. Ландшєер, Л. Парашенко, Дж. Равен, компетентність є загальною здатністю, що базується на знаннях, досвіді, цінностях, здібностях, здобутих завдяки навчанню.

Компетентність досліджують і з позиції інтегрованого підходу, стверджуючи, що компетентність є системою єдністю, яка інтегрує особистісні, наочні та інструментальні (зокрема комунікативні) особливості й компоненти, виділяючи змістовий компонент компетентності (знання) і процесуальний (уміння).

Н. Бібік наголошує, що компетентність є універсальним мета-рівнем і в інтегрованому вигляді представляє освітні результати, які досягаються не лише засобами змісту освіти, але й соціальної взаємодії; компетентність – соціально закріплений освітній результат, зумовлений реальними вимогами до засвоєння сукупності знань, набуття способів діяльності, досвіду, формування уявлень із певної галузі знань, якостей особистості, яка діє в соціумі [3: 48].

П. Симонов, С. Шишов вважають компетентність не простим володінням знаннями, а потенційною готовністю і здатністю особистості вирішувати будь-які питання зі знанням справи.

"Компетентність" розуміють як інтегровану якість особистості, результат підготовки випускника вузу до діяльності в певних професійних та соціально-особистісних предметних галузях (компетенціях), який визначається необхідним обсягом і рівнем знань та досвіду у певному виді діяльності [4: 8-12].

Аналіз змісту поняття "компетентність" доводить, що найбільшого поширення в науковій літературі набуло визначення компетентності як "сукупності знань і умінь, необхідних для ефективної професійної діяльності: вміння аналізувати, передбачати наслідки професійної діяльності, використовувати інформацію" [5: 149].

Отже, компетентність – комплекс професійних знань, предметних навичок, умінь зі спеціальності, мотивація професійно діяти, досвід, способи мислення, цінності, ставлення, спрямовані не тільки на реалізацію поставленої мети, але й на власну її постановку та вирішення висунутих завдань у сфері професійної діяльності, вміння її планувати та удосконалювати.

Переважна більшість зарубіжних досліджень останніх років (В. Rey, М. Linard, Сl. Beelische, L. Turkal, М. Joras та ін.) категорію "компетенція" трактує не як набір здібностей, знань та умінь, а як здібність чи готовність мобілізувати усі ресурси (організовані в систему знання та вміння, навички, здібності і психологічні якості), необхідні для виконання завдання на високому рівні, адекватні конкретній ситуації, тобто відповідно до цілей і умов перебігу процесу [6: 31-32].

На думку А. Хуторського, "компетенція – це сукупність взаємопов'язаних смислових орієнтацій, знань, умінь, навичок і досвіду діяльності учня, необхідних, щоб здійснювати індивідуально і соціально значиму продуктивну діяльність стосовно реальної дійсності" [7: 62].

Терміном "компетенція" послуговувався у своїх роботах В. фон Гумбольдт та інші мовознавці, досліджуючи проблеми генеративної граматики. У понятійному апараті лінгвістики та методики викладання української мови термін "компетенція" з'явився 1965 р. завдяки Н. Хомському, який досліджував теорію трансформаційних граматик. Цей термін він розумів як володіння системою граматичних правил, що забезпечує володіння мовою.

Окремі дослідники визначають компетенцію як загальну здатність, що ґрунтується на знаннях, досвіді, цінностях, набутих завдяки навчанню, і не зводять компетенцію до знань та навичок, а таку властивість як бути компетентним не вважають для людини за її ученість чи освіченість.

І. Зимня розглядає компетенції у вигляді здатності вирішувати конкретні завдання, які буде досягнуто за умови не тільки володіння певною інформацією, а й також інтенсивною участю розуму, творчих здібностей, досвіду учнів. До категорії компетенція входять постійні прагнення "здогадатися", "винайти", "дошукатися", "співпрацювати", "братися за справу" [8: 9].

Проаналізувавши дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців, з'ясовано, що термін "компетенція" має такі значення: мобілізація знань, умінь, навичок, досвіду, типових варіантів виконання дій, цінностей та нахилів, яких набуває людина в конкретній сфері під час навчання; поєднання знань, умінь, навичок, ставлень, властивих певній ситуації та набутого досвіду, що в єдності забезпечить спроможність вирішувати практичні проблеми в різних сферах життя та професійної діяльності; освітній результат, що проявляється в практичному володінні випускниками вищих педагогічних навчальних закладів методами, принципами й засобами професійної діяльності, здатності вирішувати поставлені питання; форма єдності знань, умінь і навичок, що допомагає поставити і досягти мети у професійній діяльності або готовність використовувати набуті знання, вміння та навички, способи діяльності в житті для вирішення практичних і теоретичних завдань; змістове наповнення компетентності людини; об'єктивні чинники, що окреслюють якість професійної діяльності, коло діяльності фахівця, його обов'язки, права, і сферу відповідальності, визначені правовими документами.

У дослідженні ми дотримуємося точки зору, згідно з якою компетенція розглядається як сукупність взаємопов'язаних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності), які формуються відповідно до певних предметів і процесів, забезпечують можливість виконувати поставлені завдання і досягати мети в професійній діяльності.

Поняття "компетентність" і "компетенція" розмежовують майже всі укладачі словників. "Competentia" – від лат. узгодженість, відповідність, а "competere" – від лат. відповідати, бути годящим, здатним [9: 217].

Поняття компетентність тлумачиться і як: 1) "володіння знаннями, які дозволяють судити про що-небудь, висловлювати вагому, авторитетну думку"; 2) "поінформованість, обізнаність, авторитетність" [10: 282].

Компетенція – "компетенція" (від лат. "competere" – добиваюся; відповідаю, підходжу): 1) коло повноважень, наданих законом, статутом або іншим актом конкретному органу або посадовій особі; 2) знання, досвід у тій чи іншій області [11: 302].

У різних визначеннях компетентності є багато спільного, а для поняття компетенції єдине трактування відсутнє. Це поняття тлумачиться загалом як галузь проблем, якими людина володіє на високому рівні, або кваліфікація фахівця, знання та досвід, які дозволяють вирішувати певні проблеми.

Більшість авторів не проводять чіткої межі між поняттями "компетентність" та "компетенція". В. Введенський тлумачить термін "компетентність" як психологічне новоутворення особистості, обумовлене інтеріоризацією теоретичного і практичного досвіду, яке є сукупністю різних компетенцій та якостей особистості. Компетенція, у свою чергу, є певною сферою застосування знань, умінь, навичок та якостей особистості, які у комплексі допомагають спеціалістові діяти у неоднакових ситуаціях та за різних умов [12: 53].

На думку французької дослідниці "мінімальної компетенції" В. Ландшеєр, "компетентність – це такий рівень навченості, який потрібен громадянам, щоб успішно функціонувати у суспільстві" [13: 34]. Вона визначає компетентність як поглиблене знання або засвоєне уміння, а мінімальну компетенцію як особливий рівень знань і вмінь.

Подібну думку висловила І. Зимня, зауважуючи, що компетенція "включає сукупність взаємозв'язаних якостей особи, що стосуються певного кола предметів і процесів", а компетентність асоціюється з "володінням людиною відповідною компетенцією, що включає її особисте відношення до себе та предмета діяльності" [8: 32].

Стає очевидним, що компетенція є похідним або вужчим поняттям від "компетентність".

На нашу думку, "компетентність" є семантично первинною категорією, яка подає компетенції як інтеріоризовану (втїлену в особистісний досвід) систему, певний знаннєвий ресурс людини, а "компетенції" – похідна категорія, яка фіксує сферу застосування знань, умінь і навичок фахівців.

Схвалюємо думку російських вчених В. Красевського, А. Хуторського, які диференціюють поняття "компетентність" і "компетенція", аргументуючи це тим, що компетенція (в перекладі з латинської "competentia") – сфера питань, з якими людина добре обізнана, і відповідно набуває досвіду, а компетентність – "володіння відповідними знаннями й здібностями, які дозволяють ґрунтовно судити про цю галузь і ефективно діяти в ній" [14: 9].

І. Родигіна, О. Ситник зазначають, що поняття "компетенція" традиційно вживається у значенні "коло повноважень", "компетентність" же пов'язується з кваліфікованістю, тому у педагогічній сфері варто використовувати саме термін "компетентність".

Отже, компетенцію варто розглядати як певну вимогу, стандарт освітньої підготовки особистості, а компетентність – як сформовані якості особистості фахівця і його діяльність.

Важливо розглянути дефініції понять "компетенція" та "компетентність" крізь призму наукового світогляду інших дослідників. Так, Г. Топольницька трактує професійну компетенцію як коло питань, вирішення яких входить в обов'язки фахівця, водночас як професійна компетентність відображає рівень володіння необхідними знаннями й уміннями.

У положеннях про кредитно-модульну систему підготовки фахівців компетентність визначають як знання, уміння, навички й досвід, які є основою розвитку компетентнісних характеристик спеціаліста для відмінного виконання ним професійних функцій, компетенція – як сукупність знань, вмінь і навичок, набутих упродовж навчання і необхідних для виконання певного виду професійної діяльності [15: 6-7].

Теоретичні засади іншого підходу щодо трактування термінів "компетентність" і "компетенції" у контексті підготовки вчителів до виконання професійної діяльності дають можливість узгодити тлумачення зазначених категорій. З урахуванням походження цих понять (компетентність – обізнаність, компетенції – функції) найбільш влучними вважаємо наступні визначення: компетентність – здатність діяти на основі здобутих загальних знань, цінностей і здібностей, набутих у процесі навчання; компетенція – сукупність повноважень, знань, умінь, навичок, необхідних для реалізації мети і завдань професійної діяльності.

Дослідники тлумачать компетентність і як інтегральну властивість особистості, яка характеризує здатність фахівця професійно виконувати свої зобов'язання і враховувати сучасні теоретичні та практичні надбання, професійний і життєвий досвід, цінності і здібності. Спільним поняттям для термінів "компетенція" та "компетентність", як вважає Г. Гавришак, виступає діяльність, а компетенцію називає "сферою відношень, що існують між знанням та дією в практиці людини. Без знань немає компетенції, проте не кожне знання і не в будь-якій ситуації проявляє себе як компетенція" [6: 32].

Висновок. Врахувавши думки науковців, "формування професійної компетентності майбутніх вчителів-філологів" розуміємо як складний процес, під час якого набувають компетенцій, що включають отримані знання, набуті уміння, навички, досвід, способи мислення, цінності, інтереси, прагнення, спроможність відповідати за використання прийнятих рішень під час професійної діяльності, що проявляється у здатності фахівця професійно діяти згідно з визначеними державою освітніми стандартами, виявляти особистісний педагогічний імідж і демонструвати фундаментальну, психолого-педагогічну, методичну, інформаційно-комунікаційну, практичну та соціально-гуманітарну підготовку. Компетенцію визначаємо як загальну готовність особистості встановити зв'язок між знанням і ситуацією, іншими словами, набір знань, умінь та навичок, необхідних для вирішення поставленої проблеми, а компетентність – як здатність діяти на основі сформованих компетенцій, особистісних характеристик і ціннісних установок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Овчарук О. В. Ключові компетентності: європейське бачення / О. В. Овчарук // Управління освітою. – 2003. – С. 6–9.
2. Пометун О. І. Дискусія українських педагогів навколо питань запровадження компетентнісного підходу в українській освіті / О. І. Пометун // Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : (Бібліотека з освітньої політики) / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : "К.І.С. ", 2004. – С. 64–71.
3. Симонов В. П. Междисциплинарная концепция человека: потребностно-информационный подход / В. П. Симонов // Человек в системе наук. – М. : Наука, 1989. – С. 58–73.
4. Комплекс нормативних документів для розроблення складових системи галузевих стандартів вищої освіти : лист МОН України від 31. 07. 2008 № 1/9-484 головам робочих груп МОН України з розроблення галузевих стандартів вищої освіти та головам науково-методичних комісій МОН України. – 73 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : elib.crimea.edu/zakon/list484.pdf.
5. Професійна освіта : словник : навч. посіб. / [авт.-уклад. Гончаренко С. У.] ; за ред. Н. Г. Ничкало. – К. : Вища шк., 2000. – 380 с.
6. Гавришак Г. Р. Компетентність та ключові компетенції викладача ВНЗ / Г. Р. Гавришак // Матеріали регіонального науково-практичного семінару "Професійні компетенції та компетентності вчителя", (28–29 листопада 2006 р.) / Тернопільський нац. пед. ун-т імені Володимира Гнатюка. – Тернопіль : ТНПУ, 2006. – С. 31–32.
7. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно ориентированной парадигмы образования / А. В. Хуторской // Народное образование. – 2003. – № 2. – С. 58–64.
8. Зимняя И. А. Ключевые компетентности как результативно-целевая основа компетентностного подхода в образовании / Ирина Алексеевна Зимняя. – М. : Исследовательский центр проблем качества подготовки специалистов, 2004. – 42 с.
9. Латино-русский словарь / [авт.-сост. Дворецкий И. Х.]. – М. : Рус. язык, 1976. – 1088 с.
10. Словник іншомовних слів / [авт.-уклад. Морозов С. М., Шкарапута Л. М.]. – К. : Наукова думка, 2000. – 680 с.
11. Бибик С. П. Словник іншомовних слів: тлумачення, словотворення та слововживання / [авт.-уклад.: Бибик С. П., Сютя Г. М.] ; за ред. С. Я. Єрмоленко. – Х. : Фоліо, 2006. – 623 с.

12. Введенский В. Н. Моделирование профессиональной компетентности педагога / В. Н. Введенский // Педагогика. – 2003. – № 10. – С. 51–55.
13. Ландшеер В. Концепция "минимальной компетентности" / В. Ландшеер // Перспективы: вопросы образования. – 1988. – № 1. – С. 27–38.
14. Краевский В. В. Предметное и общепредметное в образовательных стандартах / В. В. Краевский, А. В. Хуторской // Педагогика. – 2003. – № 2. – С. 3–10.
15. Положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців. – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. Володимира Гнатюка, 2004. – 48 с.

REFERENCES (TRANSLATED & TRANSLITERATED)

1. Ovcharuk O. V. Klyuchovi kompetentnosti: yevropeyske bachennya [Key Competencies: European vision] / O. V. Ovcharuk // Upravlinnya osvityou. – 2003. – S. 6–9.
2. Pometun O. I. Dyskusiya ukrayinskykh pedahohiv navkolo pytan zaprovadzhennya kompetentnisnoho pidkhodu v ukrayinskiy osviti [Discussion Ukrainian educators around on the introduction of competence-based approach in Ukrainian education] / O. I. Pometun // Kompetentnisnyi pidkhid u suchasnyy osviti: svitovyi dosvid ta ukrayinski perspektyvy : (Biblioteka z osvithoi polityky) / pid zah. red. O. V. Ovcharuk. – K. : "K.I.S. ", 2004. – S. 64–71.
3. Symonov V. P. Mezhdystsyplynarnaya kontseptsiya cheloveka: potrebnostno-informatsyonnyi podkhod [Interdisciplinary conception of man: the need-information approach] / V. P. Symonov // Chelovek v systeme nauk. – M. : Nauka, 1989. – S. 58–73.
4. Kompleks normativnykh dokumentiv dlya rozroblennya skladovykh systemy haluzevykh standartiv vyshchoyi osvity: lyst MON Ukrayiny vid 31. 07. 2008 № 1/9-484 holovam robochykh hrup MON Ukrayiny z rozroblennya haluzevykh standartiv vyshchoyi osvity ta holovam naukovo-metodychnykh komisii MON Ukrayiny [Complex regulations for the development of components of the system of education standards: Letter of Ukraine of 31. 07. 2008 № 1/9-484 chairpersons of working groups of Ukraine through the development of education standards and the chief scientific-methodical commission MES of Ukraine]. – 73 s. [Elektronniy resurs]. – Rezhym dostupu : elib.crimea.edu/zakon/list484.pdf.
5. Profesiyna osvita : slovnyk : navch. posib. [Professional Education Dictionary: teach. Guidances] / [avt.-uklad. Honcharenko S. U.]; za red. N. H. Nychkalo. – K. : Vyscha shk., 2000. – 380 s.
6. Havryshchak H. R. Kompetentnist ta klyuchovi kompetentsiyi vykladacha VNZ [Competence and key competences teacher of high school] / H. R. Havryshchak // Materialy rehionalnoho naukovo-praktychnoho seminaru "Profesiyni kompetentsiyi ta kompetentnosti vchytelya", (28–29 lystopada 2006 r.) / Ternopil'skyi nats. ped. un-tet imeni Volodymyra Hnatyuka. – Ternopil : TNPU, 2006. – S. 31–32.
7. Khutorskoy A. V. Klyuchevye kompetentsiyi kak komponent lychnostno oryentirovannoy paradyhmy obrazovaniya [Key competencies as a component of personality oriented educational paradigm] / A. V. Khutorskoy // Narodnoe obrazovanye. – 2003. – № 2. – S. 58–64.
8. Zymnyaya Y. A. Klyuchevye kompetentnosti kak rezultatyvno-tselevaya osnova kompetentnostnoho podkhoda v obrazovanyi [Key competence as effectively-targeted competency-based approach to education] / Yryna Alekseevna Zymnyaya. – M. : Yssledovatelskyi tsentr problem kachestva podhotovky spetsyalystov, 2004. – 42 s.
9. Latyno-russkiy slovar [Latin-Russian dictionary] / [avt.-sost. Dvoretzkiy Y. Kh.]. – M. : Rus. yazyk, 1976. – 1088 s.
10. Slovnyk inshomovnykh sliv [Dictionary of foreign words] / [avt.-uklad. Morozov S. M., Shkaraputa L. M.]. – K. : Naukova dumka, 2000. – 680 s.
11. Bybyk S. P. Slovnyk inshomovnykh sliv: tlumachennya, slovotvorennya ta slovovzhyvannya [Dictionary of foreign words: interpretation, derivation and usage] / [avt.-uklad.: Bybyk S. P., Syuta H. M.]; za red. S. Ya. Yermolenko. – Kh. : Folio, 2006. – 623 s.
12. Vvedenskiy V. N. Modelirovaniye professyonalnoy kompetentnosti pedahoha [Simulation of professional competence of teachers] / V. N. Vvedenskiy // Pedahohyka. – 2003. – № 10. – S. 51–55.
13. Landsheer V. Kontseptsiya "mynymalnoy kompetentnosti" [The concept of "minimum competence"] / V. Landsheer // Perspektivy: voprosy obrazovaniya. – 1988. – № 1. – S. 27–38.
14. Kraevskiy V. V. Predmetnoe y obshchepredmetnoe v obrazovatelnykh standartakh [Case and general subject in educational standards] / V. V. Kraevskiy, A. V. Khutorskoy // Pedahohyka. – 2003. – № 2. – S. 3–10.
15. Polozhennya pro orhanizatsiyu navchalnoho protsesu v kredytno-modulniy systemi pidhotovky fakhivtsiv [Regulations on the organization of the educational process in the credit-modular system of training specialists]. – Ternopil : Vyd-vo TNPU im. Volodymyra Hnatyuka, 2004. – 48 s.

Матеріал надійшов до редакції 06.02. 2014 р.

Коваль В. А. Терmini "компетенция" и "компетентность" в контексте профессиональной подготовки будущих учителей-филологов.

В статье обозначены сущность терминов "компетенция" и "компетентность", проанализирована роль этих понятий в контексте профессиональной подготовки будущих учителей-филологов. В ходе исследования установлено, что компетентность – комплекс профессиональных знаний, предметных навыков, умений по специальности, мотивация профессионально действовать, опыт, способы мышления, ценности, отношение, направленные не только на реализацию поставленной цели, но и на собственную ее постановку и решение выдвинутых задач в сфере профессиональной деятельности,

умение ее планировать и совершенствовать, а компетенция – совокупность взаимосвязанных качеств личности (знаний, умений, навыков, способов деятельности), которые формируются в соответствии с определенными предметами и процессами, обеспечивающих возможность выполнять поставленные задачи и достигать цели в профессиональной деятельности.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, компетентность, компетенция, квалификация, профессиональные качества, компетентностный подход, мега-уровень, свойство, кредитно-модульная система.

Koval V. O. The terms "competence" and "competency" in the context of the training of future teachers philological.

This paper outlines the nature of the terms "competence" and "competency", the role of these concepts in the context of training future teachers of philology. The implementation and application of the terms "competency" and "competence" as the target set institution of higher education facilitate the transition from purely academic evaluation criteria to system analysis and highly social training graduates of higher educational institutions.

The study found that competence – a set of professional knowledge, subject skills, specialty skills, motivation professional work experience, ways of thinking, values, attitudes, focus not only on realization of the goal, but in its own formulation and solution of the tasks put forward in professional activities, its ability to plan and develop, and competence – a set of inter-related personality traits (knowledge, skills, ways of life), which are formed according to certain objects and processes, providing the ability to perform tasks and achieve goals in professional activities. Considering the origin of these concepts (competency – comprehension, competence – functions) the most accurate believe the following definition: competency – ability to act on the basis of acquired general knowledge, values and skills acquired during training, competence – a set of responsibilities, knowledge, skills, needed to implement the goals and objectives of the profession.

Keywords: *training, competence, competency, qualifications, professional skills, competence approach, a mega-level, property, credit-modular system.*